

Vård och omsorg

1. Vilka beslut behöver fattas under mandatperioden för att **säkerställa trygg bemanning** i hemtjänst och äldreomsorg- även på kvällar och helger?

Trots att vi redan i dag har en **trygg bemanning i hemtjänst och äldreomsorg**, behöver vi – precis som inom alla viktiga samhällsområden – arbeta med **ständig förbättring**, både under nuvarande och kommande mandatperioder. För att säkerställa trygg bemanning även på kvällar och helger behöver vi därför kontinuerligt arbeta med:

- **Långsiktig bemanningsplanering** som tar höjd för demografiska förändringar, ökade vårdbehov och skillnader mellan vardagar, kvällar och helger.
- **Hållbar finansiering och resursfördelning**, så att grundbemanningen är stabil över tid och inte blir beroende av tillfälliga lösningar.
- **Heltids- och tillsvidareanställningar som norm**, för att stärka kontinuiteten för de äldre och skapa trygga, attraktiva arbetsvillkor.
- **Kompetensförsörjning och fortbildning**, inklusive språkstöd och utvecklingsmöjligheter inom äldreomsorgen.
- **Utveckling av schemaläggning och arbetstidsmodeller**, som ger god bemanning även kvällar och helger samtidigt som arbetsmiljön värnas.
- **Införande och vidareutveckling av välfärdsteknik**, som kan frigöra tid för personalen och höja kvaliteten i omsorgen.
- **Löpande uppföljning och kvalitetsarbete**, med fokus på trygghet, kontinuitet och personalens arbetsmiljö.

Sammanfattningsvis handlar det inte om enstaka beslut, utan om ett **uthålligt och gemensamt arbete** – nu och över flera mandatperioder – för att behålla och vidareutveckla en trygg bemanning i hemtjänst och äldreomsorg, dygnet runt och hela veckan.

2. Vilka konkreta åtgärder måste göras under mandatperioden för att **stärka kontinuitet och personkännedom** för den äldre?

Ur **Moderaternas perspektiv** ska kontinuitet och personkännedom stärkas genom **tydliga kvalitetskrav och professionell omsorg**. Under mandatperioden behöver vi fokusera på:

- **Färre personal runt den äldre**, med uppföljning av kontinuitet i hemtjänsten.
- **Fast omsorgskontakt**, som skapar ansvar, trygghet och god personkännedom.
- **Heltids- och tillsvidareanställningar**, för stabila arbetslag och minskad personalomsättning.
- **Närvarande chefer och bättre planering**, så att omsorgen utgår från den äldres behov.

- **Språkets betydelse i omsorgen** – tydliga krav på svenska språkkunskaper för god kommunikation, trygghet och patientsäkerhet.
- **Likvärdiga kvalitetskrav på alla utförare**, oavsett om de är kommunala eller privata.

Sammanfattningsvis vill Moderaterna säkerställa att den äldre möter **färre personer, med rätt kompetens och goda språkkunskaper**, som känner den äldre och kan ge omsorg med kvalitet och värdighet.

Boende-möjligheten att bo bra hela livet

1. Över 25% av Götene kommuns röstberättigade invånare är 65+. Hur tycker ni det återspeglas det i **bostadsplaneringen**?

Vi är väl medvetna om att en stor andel av Götene kommuns invånare är 65+, och det är en viktig utgångspunkt i vår bostadsplanering. Samtidigt är vår grundprincip tydlig: när vi bygger nytt ska vi bygga för hela kommunen – inte för en enskild grupp.

Ett bra exempel på detta är de nya fastigheter som har uppförts av Götene Bostäder. De är inte planerade för 25 procent av invånarna, utan för 100 procent. Det innebär bostäder som fungerar för olika livssituationer – unga, barnfamiljer och äldre.

Just den typen av bostäder passar också väldigt bra för många äldre, med god tillgänglighet, trygghet och bekvämlighet. På så sätt möter vi behoven hos en växande äldre befolkning, utan att skapa en uppdelning i särskilda bostäder för olika grupper.

Vår ambition är att bygga ett samhälle som håller ihop – där bostadsutbudet är flexibelt, inkluderande och fungerar genom hela livet.

2. Vilka konkreta åtgärder måste till för att säkerställa att äldre kan **flytta i tid**, innan behov av särskilt boende uppstår? Hur ska det gå till?

För att fler äldre ska kunna flytta i tid – innan behovet av särskilt boende uppstår – krävs ett mer proaktivt och individnära arbetssätt. Det handlar i grunden om att skapa rätt förutsättningar i tid, inte att agera när behoven redan blivit akuta.

En central åtgärd är att öka tillgången till attraktiva och tillgängliga bostäder, exempelvis trygghetsboenden. Här spelar aktörer som Götene Bostäder en viktig roll, men det behövs också fler initiativ från privata aktörer för att bredda utbudet.

Samtidigt måste vi bli bättre på tidig och tydlig information. Många väntar för länge med att flytta, ofta för att beslutet är både praktiskt och känslomässigt svårt. Därför behöver kommunen arbeta mer uppsökande – informera om alternativ, visa på fördelar och skapa trygghet i förändringen.

Vi ser också ett behov av att underlätta anpassningar i det befintliga boendet. Enkla åtgärder kan göra stor skillnad för att öka tillgänglighet och självständighet, vilket i sin tur kan skjuta upp behovet av mer omfattande insatser.

I grunden handlar det om frihet och värdighet. Äldre ska inte tvingas till snabba lösningar när situationen blivit ohållbar – de ska ges möjlighet att planera sitt boende i god tid, utifrån sina egna behov och önskemål.

3. Hur vill och tänker ni involvera oss äldre i **planeringen av nya bostadsområden**?

Vi ser det som självklart att äldre ska vara delaktiga i planeringen av nya bostadsområden – och det finns redan idag flera etablerade vägar för det.

Genom samrådsprocessen enligt Plan- och bygglagen ges alla invånare, inklusive äldre, möjlighet att ta del av förslag, lämna synpunkter och påverka utformningen av nya områden. Det är en viktig och formell del av hur vi säkerställer inflytande i planeringen.

Utöver detta finns löpande dialog genom Kommunala pensionärsrådet (KPR), där äldres perspektiv lyfts direkt in i kommunens arbete. Här finns goda möjligheter att fånga upp behov, idéer och erfarenheter från dem som berörs.

Vår utgångspunkt är att möjligheterna till dialog redan finns – men att vi alltid kan bli bättre på att ta tillvara det engagemang som finns. Därför vill vi fortsätta utveckla dialogen och säkerställa att den är tillgänglig, tydlig och relevant för fler.

Gemenskap – att motverka ensamhet i praktiken?

1. Götene kommunen har många aktiviteter för seniorer genom Fritid Senior. Det är bra. Men kvällar, helger/storhelger och om sommaren är det glest med aktiviteter. Vilket stöd lovar ni ge föreningslivet, inkl. SPF Seniorerna för att **skapa bättre förutsättningar** att bidra och samverka?

Vi tycker det är viktigt att vara ärliga med vad vi kan lova. Föreningslivet är självständigt och bygger på ideellt engagemang – det är inget kommunen kan eller ska styra över i detalj.

Däremot kan vi skapa goda förutsättningar. Redan idag har vi tagit tydliga steg i rätt riktning, där aktiviteterna inom Fritid Senior har ökat kraftigt – med flera hundra procent. Det visar att det går att göra mer inom befintliga ramar när fokus och prioritering finns.

Vår inriktning framåt är att fortsätta stärka samarbetet med föreningslivet, inklusive SPF Seniorerna, genom dialog, samordning och tillgängliga mötesplatser. Det kan handla om att underlätta lokalbokning, sprida information om aktiviteter och skapa bättre samverkan mellan olika aktörer.

När det gäller kvällar, helger och sommarperioder ser vi att det finns potential att utveckla utbudet ytterligare – men det behöver ske i samspel med föreningslivet, inte genom toppstyrning.

Vår roll är att möjliggöra, inte att lova sådant vi inte kan garantera. Men vi är tydliga med att vi vill fortsätta utveckla förutsättningarna så att fler aktiviteter kan växa fram – året runt.

2. Vilka andra beslut behöver tas för att arbeta systematiskt för att **minska ofrivillig ensamhet** bland äldre? Det finns en grupp som inte själva söker upp gemenskap- **hur nås de?**

Vi ska vara försiktiga med att utlova helt nya stora insatser, när mycket av det som redan görs fungerar bra. Verksamheter som Fritid Senior gör ett väldigt viktigt och uppskattat arbete – och där ser vi framför allt en möjlighet att utveckla och förstärka det som redan fungerar, snarare än att börja om från början.

För att arbeta mer systematiskt mot ofrivillig ensamhet handlar det mycket om att vässa det vi redan gör: bli bättre på att nå ut med information, samordna insatser och sänka trösklarna in i gemenskap. Det kan till exempel handla om fler personliga kontakter, samverka med föreningslivet och att använda befintliga nätverk mer aktivt.

Samtidigt behöver vi vara ärliga med en viktig princip: det finns ett eget ansvar, och vi kan inte tvinga oss på människor som inte vill bli nådda. Däremot har vi ett ansvar att skapa möjligheter, visa att de finns och göra det så enkelt och tryggt som möjligt att ta första steget.

För den grupp som inte själva söker upp gemenskap behöver vi tänka bredare – här krävs samarbete mellan kommunen, civilsamhället och aktörer som SPF Seniorerna. Tillsammans kan vi hitta fler vägar att nå fram, till exempel genom uppsökande arbete via hemtjänst, anhöriga eller lokala föreningar.

Det finns ingen enskild lösning på ensamhet. Därför behöver vi fortsätta utveckla arbetet steg för steg – tillsammans – med respekt för individen, men med en tydlig ambition att ingen ska behöva känna sig ensam mot sin vilja.

Äldre som resurs – från kostnad till tillgång

1. "Äldre är inte bara brukare – vi är medborgare." Hur tänker ni för att tillvarata äldres **kunskap, erfarenhet och engagemang?**

Vi delar helt bilden: äldre är inte bara brukare – de är i högsta grad medborgare med kunskap, erfarenhet och engagemang som är värdefullt för hela kommunen.

Samtidigt behöver vi börja i rätt ände: hur vill man som äldre själv bli tillvaratagen? Vad vill man engagera sig i? Engagemang måste byggas på frivillighet och egen drivkraft – det är då det blir meningsfullt, både för individen och för samhället.

Det finns redan idag öppna vägar in för den som vill bidra, till exempel genom dialogforum, föreningsliv och organ som Kommunala pensionärsrådet (KPR). Vår uppgift är att hålla de dörrarna öppna, tydliga och tillgängliga – inte att styra exakt hur engagemanget ska se ut.

Samtidigt behöver vi vara realistiska. Samhället har förändrats, och den naturliga öppenheten och det spontana deltagandet ser inte alltid ut som det gjorde tidigare. Det ställer högre krav på oss att skapa strukturer där det är enkelt att delta, men också på oss alla att faktiskt ta steget in när möjligheten finns.

Vår inriktning är därför att fortsätta utveckla möjligheterna till delaktighet – men alltid med respekt för individens val. Engagemang kan inte kommenderas fram, men det kan uppmuntras, underlättas och tas tillvara när det finns.

2. Vad behövs göras för att arbeta aktivt mot **ålderism** i kommunens verksamheter?

För att arbeta aktivt mot ålderism i kommunens verksamheter krävs ett långsiktigt och medvetet arbete – det är inget som löses med en enskild insats.

Vi är övertygade om att dialog och utbildning är två av de viktigaste verktygen. Genom att öka kunskapen om ålderism, synliggöra omedvetna normer och skapa utrymme för samtal i verksamheterna kan vi komma långt. Det handlar om bemötande, attityder och hur beslut fattas i vardagen.

Samtidigt behöver det här vara en levande del av arbetet, inte något som görs en gång och sedan bockas av. Det måste finnas en kontinuitet – i introduktion av ny personal, i ledarskap och i uppföljning.

Vi ska också vara tydliga med att det ytterst handlar om respekt. Äldre ska mötas som individer, inte som en grupp med förutfattade egenskaper.

Det här är ett arbete som måste göras – steg för steg – och där vi hela tiden behöver bli lite bättre.

Demokrati, dialog och uppföljning

1. Hur vill ni utveckla dialogen med **SPF Seniorerna och andra seniororganisationer**?

Vi vill utveckla dialogen – men vi tycker också det är viktigt att vända på perspektivet: hur vill ni att dialogen ska fungera?

För oss är det avgörande att dialogen inte bara sker på våra villkor, utan formas tillsammans med er. Organisationer som SPF Seniorerna besitter både erfarenhet och engagemang som vi behöver bli ännu bättre på att ta tillvara.

Det finns redan idag etablerade forum för dialog, och vår utgångspunkt är att använda dem ännu bättre. Därför vill vi uppmuntra till att lyfta idéer, synpunkter och konkreta förslag i de sammanhang som redan finns – och att vi gemensamt utvecklar dem vidare.

Vi tror inte på att skapa dialog för dialogens skull. Den behöver vara relevant, leda till något och bygga på ömsesidighet. Vår roll är att vara lyhörda och öppna – men också tydliga med att utvecklingen av dialogen är något vi gör tillsammans.

Kort sagt: kom med era inspel, så tar vi arbetet vidare – gemensamt.

2. Hur skall Kommunala Pensionärsrådet (KPR) **få reellt inflytande**? Idag är det mest frågor rörande "äldre äldre" och därmed särskilt boende och hemtjänst som tas upp på mötena. Men det finns som ni ser ovan en massa andra frågor som måste tas om hand.

Kommunala Pensionärsrådet (KPR) har redan idag reellt inflytande genom den dialog som förs med kommunen. Rådet är ett viktigt forum för att lyfta frågor, dela erfarenheter och ge synpunkter som påverkar hur kommunen arbetar med äldre frågor – både inom särskilt boende, hemtjänst och andra områden.

Samtidigt är det viktigt att vara tydlig med att KPR inte är ett beslutsfattande forum. Beslut fattas i fullmäktige, nämnder och styrelser – där alla medborgare, oavsett ålder, redan har möjlighet att engagera sig och påverka som individer.

Dialogen i råden är därför ett sätt att påverka på ett konstruktivt sätt innan besluten tas. Genom att lyfta idéer, behov och erfarenheter kan KPR bidra till bättre beslut och prioriteringar i kommunen. Vi ser detta som en styrka: råden kompletterar de formella beslutsprocesserna och gör att äldres perspektiv tas tillvara på ett strukturerat sätt redan idag.

3. Är ni beredda att **följas upp offentligt** på era löften till äldre?

Ja, absolut. När vi lovar något till äldre står vi för det och tar ansvar för att följa upp det offentligt. Samtidigt är vi tydliga med att vi inte lovar allt till alla – våra löften är förankrade i vad som faktiskt går att genomföra.

Det är också viktigt att poängtera att inget parti kan genomföra allt själv. Det bygger på samarbete – något vi i Götene Alliansen visat under den senaste mandatperioden att vi lyckats med. På så sätt kan vi ta ansvar för våra löften samtidigt som vi skapar konkreta resultat tillsammans.